

СИСТЕМА ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ СТАРШОЇ ШКОЛИ У ДОБУ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

Загородня Алла Анатоліївна
доктор педагогічних наук, доцент,
провідний науковий співробітник
відділу історії та філософії освіти
Інституту педагогіки НАПН України

Анотація: У тезах розкрито, що українські науковці розглядали перехід до профільного навчання в середній освіті як форму радикальної диференціації навчання з різних позицій: з психолого-педагогічних – створення оптимальних умов для виявлення задатків, здібностей, розвитку інтересів кожного учня; із соціальних – забезпечення найбільш повного розкриття можливостей кожної особистості як члена суспільства; з методичних – створення нової дидактичної системи мотивації та організації індивідуалізованого навчання.

Ключевые слова: реформування, старша школа, система профільного навчання, доба незалежності, розвиток, профільні класи.

Нині, в умовах незалежності України перед закладами освіти постали нові завдання щодо зміни організації освітнього процесу, а саме: вдосконалення освітніх програм та створення нових підрозділів. Головним завданням є забезпечення, через систему профільного навчання, такого рівня підготовки учнів, який у повній мірі відповідав би державним стандартам [2].

Установлено, що в умовах сьогодення українська система шкільної освіти потребує кардинальних змін з одночасним збереженням напрацьованого вітчизняного досвіду профільного навчання. Профільна школа як фундаментальна проблема педагогіки не є чимось новим, натомість має власну світову та вітчизняну історію. Становлення, розвиток і розв'язання цієї проблеми відбувалось поступово: від простих вимог враховувати індивідуальні можливості кожного учня до виділення їх у відповідний дидактичний принцип.

Визначено, що розвиток профільної школи у 90-роках ХХ ст. здійснювався у кілька етапів, а саме: I-й етап – 1990 – кінець 90-их років ХХ ст. – розвиток закладів освіти нового типу, становлення профільного навчання в загальноосвітній школі; II-й етап – 1999 р. – законодавче введення профільного навчання в старшій школі незалежної України та пов'язаний із формуванням нормативно-правової бази, створенням шкіл нового типу та запровадженням у них профільної диференціації; III-й етап – 1996 р. – формування змісту освіти загальноосвітньої школи, формування державного стандарту загальної середньої освіти, визначення інваріантної та варіативної складової змісту навчання. 11 квітня 1990 р. на засіданні Президії АПН СРСР було заслухано «Концепцію диференціації навчання у середній загальноосвітній школі» згідно до якої метою диференційованого навчання є індивідуалізація навчання, основана на створенні оптимальних умов для виявлення задатків, розвитку інтересів та здібностей кожного школяра. Показано, що з 1991 р. для розвитку здібностей, талантів дітей створювалися профільні класи, спеціалізовані школи, гімназії, ліцеї, приватні, кооперативні школи, а також різні типи навчально-виховних комплексів, об'єднань із поглибленим вивченням окремих предметів (математика, фізика й іноземна мова) [1].

Доведено, що українські науковці розглядали перехід до профільного навчання в середній освіті як форму радикальної диференціації навчання з різних позицій: з психолого-педагогічних – створення оптимальних умов для виявлення задатків, здібностей, розвитку інтересів кожного учня; із соціальних – забезпечення найбільш повного розкриття можливостей кожної особистості як члена суспільства; з методичних – створення нової дидактичної системи мотивації та організації індивідуалізованого навчання.

Список літератури

1. Базовий навчальний план середніх закладів освіти України. (1998). *Інформаційний збірник Міністерства освіти України*. (№ 5). (с. 4–10).

2. Державна національна програма «Освіта» (Україна ХХІ століття).
Історія української школи і педагогіки : хрестоматія. (2005). О. О. Любар,
(уклад); В. Г. Кременя, (за ред.). Київ, (с. 600–623).